บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัย ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่ามีผู้ทำวิจัย ในด้านความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไว้บ้างแล้ว ซึ่งพอจะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

รายงานการวิจัยในประเทศ

ณรงค์ ศรีสนิท (2524: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง **"ความรู้และเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนกลาง"** ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความรู้ในระดับปานกลาง มีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในทางบวก นักศึกษาหญิงมีความรู้มากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาสายวิทยาศาสตร์มีความรู้มากกว่านักศึกษาสายสังคมศาสตร์ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีความรู้มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในภาคอื่นๆ นักศึกษาที่เรียนสายสังคมศาสตร์มีเจตคติในทางบวกมากกว่า.

นนทลี วิชพันธุ์ (2524) ได้นำการวิจัยเรื่อง **"เจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร"** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร 12 โรง จำนวน 480 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร เพศชายและเพศหญิง มีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร โปรแกรมวิทยาศาสตร์ และโปรแกรมอื่นๆมีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สนอง โปชิว (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร**

ธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 4"โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 4 ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 4 จาก 15 โรงเรียนจำนวน 370 คน ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย แหล่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากจะได้รับที่ในห้องเรียนแล้ว นักเรียนจะได้รับจากวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ การไปทัศนศึกษาและเอกสารเผยแพร่ ส่วนแหล่งความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่นักเรียนยังได้รับน้อย ได้แก่ การชมภาพยนตร์ การบรรยาย การอภิปราย และการจัดนิทรรศการ

ไสภณ เดชมา (2524) ได้ทำการศึกษาเรื่อง **"ทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยครูที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้"** ตัวอย่างประชากรสุ่ม ได้จากนักศึกษาวิทยาลัยครู ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา และระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปีการศึกษา 2521-2522 จากวิทยาลัยครู 16 แห่ง ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้จำนวน 960 คน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาวิทยาลัยครูมีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติ ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทัศนคติของนักศึกษาก่อนเข้าและหลังจากเข้ามาในวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เชิดศักดิ์ ศรีศักดิ์วิชัย (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาภาคกลาง ที่มีต่อการเพิ่มวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (พลศึกษา)"**โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบทัศนะและความต้องการของอาจารย์และ นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาภาคกลาง ที่มี ต่อการเพิ่มวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (พลศึกษา) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาภาคกลาง 94 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพลศึกษาภาคกลาง 183 คน รวม 277 คน ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาภาคกลางร้อยละ 96.81 และ 97.81 ตามลำดับมีความสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอาจารย์ร้อยละ 67.02 เคยเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก่อน และร้อยละ 74.60 เคยเรียนรู้มาจากสถานศึกษา สำหรับนักศึกษาร้อยละ 58.47 เคยเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก่อน และร้อยละ 81.31 เคยเรียนรู้มาจากสถานศึกษา และ

พบว่าอาจารย์มีความรู้ในวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับปานกลาง นักศึกษามีความรู้ในวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาค่อนข้างต่ำ อาจารย์ร้อยละ 81.91 นักศึกษาร้อยละ 77.05 มีความเห็นว่าวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษามีประโยชน์มากต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และการปฏิบัติงาน อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นร้อยละ 54.25 เช่นกันว่า การเพิ่มวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (พลศึกษา) นั้นมีความจำเป็นปานกลาง อาจารย์ และ นักศึกษา ร้อยละ 44.68 และ 34.97 มีความเห็นว่าการเรียนการสอนในวิทยาลัยพลศึกษา ยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาเลย ดังนั้น อาจารย์ร้อยละ 52.13 จึงเห็นด้วยอย่างมากที่จะจัดให้วิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นวิชาบังคับพื้นฐานที่ทุกคนต้องเรียน ในขณะที่นักศึกษาร้อยละ 42.08 เห็นด้วยปานกลาง แต่ถ้าไม่สามารถที่จะจัดให้วิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นวิชาบังคับพื้นฐานได้ อาจารย์ร้อยละ 31.82 มีความเห็นว่า ควรจัดให้มีการสอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาสอดแทรกในวิชาอนามัยส่วนบุคคลและชุมชน ในขณะที่นักศึกษาร้อยละ 33.33 มีความเห็นว่า ควรจัดให้มีการสอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาสอดแทรกในวิชาสุขศึกษาจึงจะเหมาะสมที่สุด

วีระวัฒน์ เนียมสุวรรณ (2527) ได้ศึกษาเรื่อง **"เจตคติของ นักศึกษาเกษตรที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ "** โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มนักศึกษาเกษตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 จากวิทยาลัยเกษตรทั่วประเทศ 18 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 320 คน ผลการวิจัยพบว่า เพศ ภูมิลำเนา และการเข้าชมรมทางอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของ นักศึกษาวิทยาลัยเกษตร มีเจตคติต่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ ไม่แตกต่างกัน

ศิริพร หงส์พันธุ์ (2527: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ**"ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 ในเขตการศึกษา 5** พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในระดับสูง มีทัศนคติในทางบวกและมีคะแนนด้านปฏิบัติ เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับสูงเช่นกัน และผลการวิจัยยังพบว่าความรู้ เจตคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมีความสัมพันธ์กัน ส่วนความรู้กับการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และความรู้ เจตคติทำนายการปฏิบัติได้ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารุลัทธิ์ ประเสริฐวณิช (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ความรู้และความคิดเห็นของ**

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับมลพิษทางสภาวะแวดล้อม" จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 500 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้นักเรียนอยู่ในระดับสูง นักเรียนหญิงมีความรู้มากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และแผนการเรียนทางภาษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมลพิษทางสภาวะแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร แตกต่างกับนักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมลพิษทางสภาวะแวดล้อมของกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

นัยนา ศรีชัย (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"การศึกษาความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทย"** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยและปัจจัยซึ่งมีผลต่อความเข้าใจและทัศนคติดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาจำนวน 2,257 คน จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมรองจากปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและการเมือง เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมระหว่างชั้นปีของนักศึกษา ขนาดของครอบครัวและอาชีพของบิดา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน เพศและภูมิลำเนาของนักศึกษามีส่วนเกี่ยวกับความรู้ที่แตกต่างกัน มหาวิทยาลัยและคณะที่เรียนมีผลทำให้ความรู้และทัศนคติแตกต่างกัน

สุวรรณี ยุวชาติ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร"** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาตัวแปรด้านเพศ อาชีพของบิดา มารดา ระดับการศึกษาของบิดา มารดา ภูมิลำเนาและประเภทวิชา กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 505 คน ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับ "ปานกลาง" ระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาขึ้นอยู่กับเพศ และประเภทวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาไม่ขึ้นอยู่กับอาชีพของบิดา มารดา ระดับการศึกษาของบิดา มารดา และภูมิลำเนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดนัย ดำรงค์สกุล (2534)ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ความรู้และ เจตคติของนักศึกษาสาขาเกษตรกรรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่มีต่อปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม"** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ และ เจตคติของนักศึกษาสาขาเกษตรกรรมชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ ที่ตั้งวิทยาเขต คะแนนเฉลี่ยสะสมการเป็นสมาชิกชมรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และแหล่งข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักศึกษาสาขาเกษตรกรรมชั้นปีที่ 2 จำนวน 319 คน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาสาขาเกษตรกรรมมีความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในระดับ"ปานกลาง" มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามที่ตั้งวิทยาเขต คะแนนเฉลี่ยสะสม และการเป็นสมาชิกชมรม ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม แต่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามแหล่งข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมที่นักศึกษาได้รับ และพบว่าเจตคติของนักศึกษาเหล่านี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับและแหล่งข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

นิรมล กลับชุ่ม (2534) ได้ทำการศึกษา วิจัยเรื่อง **"ความรู้และพฤติกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร"** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาความรู้ และพฤติกรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยครูเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาตัวแปรได้แก่ เพศ ภูมิลำเนาเดิม สาขาวิชาการเรียนวิชาทางสิ่งแวดล้อม การเข้าชมรมทางสิ่งแวดล้อมของ นักศึกษาวิทยาลัยครูชั้นปีที่ 2 ระดับบริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2533 จำนวน 335 คนผลการวิจัยพบว่า.

1. นักศึกษาวิทยาลัยครูมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลางและพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูที่ เพศ ภูมิลำเนาเดิม การเรียนวิชาสิ่งแวดล้อม การเข้าชมรมทางสิ่งแวดล้อม และการได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีวินัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พบว่า นักศึกษาที่สังกัดสาขาวิชาต่างกันและมีคะแนนเฉลี่ยต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษาวิทยาลัยครูมีพฤติกรรมเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลางและพบว่า ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาวิทยาลัยครู ไม่ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิม สาขาวิชา การเรียนวิชาทางสิ่งแวดล้อม การเข้าชมรมทางสิ่งแวดล้อม และการได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ทางสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พบว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม ในกรุงเทพมหานคร ของนักศึกษา

วิทยาลัยครูขึ้นอยู่กับเพศและคะแนนเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรรณภัทร์ พานิชเจริญ (2534)ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6"** ในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อมโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 700 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านความรู้ นักเรียนมีความรู้ในระดับปานกลาง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีความรู้ดีกว่านักเรียนชาย

2. ด้านทัศนคติ นักเรียนมีทัศนคติในระดับดี นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีทัศนคติดีกว่านักเรียนชาย

3. ด้านการปฏิบัติ นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับดี นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนชาย

ประภัทร์ โสตถิโสภา (2537)ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ"** โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านความรู้ พบว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับพอใช้และสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอยู่ ในเกณฑ์ระดับต่ำ

2. ด้านทัศนคติและการปฏิบัติ พบว่า นักศึกษามีทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีทัศนคติและการปฏิบัติเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ อยู่ในระดับดี

3. การเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมและเปรียบเทียบเป็นรายด้าน เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาตามตัวแปรเพศ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05

งานการวิจัยในต่างประเทศ

จาโคบี (Jacoby, 1972)ได้ศึกษา **"ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นห่วงกังวลต่อสิ่งแวดล้อม กับระยะเวลาที่เข้าไปอยู่ในสภาวะแวดล้อมเป็นพิษ"** (Perception of environmental quanlity in the city of district concern about noise, air and water pollutions as a function of exposure to pollutions) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความห่วงกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษของผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในระดับที่รุนแรงต่างกัน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ และจะสัมพันธ์กับความรุนแรงของสภาวะความเป็นพิษของสิ่งแวดล้อมด้วย แสดงว่าคนเรายิ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมมากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้มีความกังวลมากขึ้น ส่วนคนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีปัญหามักขาดความสนใจ และขาดความร่วมมือในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

เพิร์กส (Perkes, 1974) ได้ทำการสำรวจเรื่อง **"ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ระดับ 10 และ 12 จากโรงเรียนบริเวณทะเลสาบทั้ง 5 แห่ง และรัฐทางตะวันตก 6 รัฐ"**(A survey of environmental knowledge and attitude of tenth and twelfth grade students from five Great Lakes and six far western states) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับ 10 และ 12 จากโรงเรียนบริเวณทะเลสาบทั้ง 5 แห่ง และรัฐทางตะวันตก 6 รัฐ โดยใช้นักเรียนระดับ 10 และ 12 โรงเรียนละ 30 คน จาก 199 โรงเรียนผลการวิจัย พบว่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชายสูงเท่านักเรียนหญิง แต่มโนมติทั่วๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่ต่างกัน คะแนนมโนมติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้น 12 สูงกว่านักเรียนระดับชั้น 10 แต่คะแนนความรู้ไม่แตกต่างกัน เจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายแตกต่างกัน และนักเรียนที่เรียนคนละระดับชั้นจะมีเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมต่างกันด้วย

วินสตัน (Winston, 1974) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ความสัมพันธ์ในความตระหนักเกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อมในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา"** (The relationship of awareness

to concern for environmental quanlity among selected high school students) โดยกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนมัธยมในชิคาโก จำนวน 129 คน ผลการวิจัย พบว่านักเรียนตระหนักและมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม แต่ความตระหนักและความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ไดยาร์ (Dyar, 1976) ได้ศึกษา **"ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนเกรด 7"** (Assesing the environmental attitude and behavior of a seventh grade school population,) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ทัศนคติและพฤติกรรมของเด็กนักเรียน ตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา ความสามารถในการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 7 จำนวน 637 คน ซึ่งแตกต่างกันในด้าน ภูมิลำเนา (เขตเมือง เขตชานเมือง และเขตชนบท)ผลการวิจัย พบว่า เด็กที่อยู่ในเขตชนบทมีความห่วงกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ส่วนเด็กที่อยู่ในเขตเมืองมีความห่วงกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เด็กที่มีความสามารถในการเรียนในระดับสูงและกลาง มีความห่วงกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าเด็กที่มีความสามารถในการเรียนในระดับต่ำ ฐานะทางเศรษฐกิจมีผลต่อระดับทัศนคติ และพฤติกรรมเพียงเล็กน้อย เด็กผู้หญิงมีระดับทัศนคติและพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมต่ำกว่าเด็กผู้ชายเล็กน้อย

ชิทวูด (Chitwood, 1977) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ความรู้และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ที่เข้าค่ายอนุรักษ์สำหรับเยาวชน"** (The relationship between environmental knowledge, environmental attitude and locus of control in selected youth conservation camp enrollers) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ และ เจตคติต่อสิ่งแวดล้อมว่าเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ หลังจากจบการเข้าค่ายแล้วผลการวิจัยพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงทั้งความรู้และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ความแตกต่างของคะแนนระหว่างเพศชายและหญิง มีค่าคะแนนน้อย เพศชายจะมีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนด้านความรู้มากกว่า และเพศหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ไปในทางที่ดีขึ้นมากกว่าเพศชาย

ริชมอนด์ (Richmond, 1977) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ และทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในประเทศอังกฤษ (A survey of the environmental

knowledge and attitude of fifth year students in England) พบว่า นักเรียนมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมค่อนข้างต่ำ แต่เข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกว้างขวางพอสมควร ทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปเป็นไปในทางบวก แต่ถ้ามีเรื่องความรับผิดชอบหรือเสียสละมาเป็นภาระด้วยก็จะเป็นไปในทางลบ นักเรียนชายมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีกว่านักเรียนหญิงในการทำความสัมพันธ์พบว่า ความคิดรวบยอดกับทัศนคติของเด็กมีความสัมพันธ์ในเกณฑ์สูง

กิฟฟอร์ด (Gifford, 1982) ได้ศึกษาเรื่อง **"ความแตกต่างระหว่างบุคคลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสิ่งแวดล้อม"** (Individual differences in environmental attitudes) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัยจำนวน 136 คน สืบสวนถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในสิ่งแวดล้อม ภายใต้การควบคุมของระบบการศึกษาและศึกษากับตัวแปรที่ควบคุมได้น้อยกว่าได้แก่ อายุ เพศ วิชาที่สนใจเรียน จำนวนเวลาที่อยู่ในโรงเรียน ผลการวิจัยบ่งชี้ว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นอย่างมาก

ตูอี้ (Toohey, 1984) ได้ศึกษาเรื่อง**"ความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนในเนื้อหาหลักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม"**(Student knowledge and opinions on key environmental issues) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนและนักศึกษาในเนื้อหาหลักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผลของการใช้แบบสอบถาม ถามนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและนักเรียนระดับมัธยมปลาย บ่งชี้ว่าขาดความรู้ในเนื้อหาหลักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายสิ่งแวดล้อม สะท้อนไปในทางแง่ร้าย และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถที่จะควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต

โรสและคณะ (Rose and others, 1985) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **"ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย"** (Environmental knowledge and commitment of selected university students) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3และปีที่ 4 จำนวน 175 คน สาขาวิชาการประถมศึกษา นันทนาการ และการป่าไม้ได้รับการสำรวจทัศนคติ ซึ่งวัดเกี่ยวกับ (1) ระดับความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (2) การบรรยายที่แสดงออกถึงความสนใจในสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง (3) ระดับของสิ่งที่พูด ที่ปฏิบัติ และความรู้สึกในทางบวกต่อสิ่งแวดล้อมผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความรู้ที่จำกัดเกี่ยวกับ

สิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นระดับของการพูด การปฏิบัติและการแสดงออกทางอารมณ์ที่บ่งบอกถึงความสนใจในสิ่งแวดล้อม ยังต่ำอีกด้วย การตอบสนองมีทั้งไม่สนใจ ไม่เรียนรู้ หรือไม่แสดงให้เห็นถึงการมีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หรือ การมีความรู้สึกสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันก็ไม่พบความแตกต่างของคะแนนที่ตอบแบบสอบถามสาขาวิชาการป่าไม้ทำคะแนนได้สูงกว่า พอที่จะชี้ให้เห็นได้ว่าพื้นฐานความรู้ทางด้านวิชาวิทยาศาสตร์ของเขาช่วยเพิ่มความรู้ และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า ข้อค้นพบ (เช่น ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวทำนาย ความสำนึกที่มีต่อสิ่งแวดล้อม)สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ สำหรับผู้ที่มีคะแนนต่ำมีข้อเสนอแนะว่าควรเน้นการจัดการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น ในทุกระดับการศึกษา รวมทั้งสาขาวิชาการประถมศึกษา นันทนาการ และการป่าไม้ ต้องให้มีการเรียนเกี่ยวกับชีววิทยาและสิ่งแวดล้อมให้มากกว่านี้

ทอมสัน และ คณะ (Thompson and other, 1985)ได้ศึกษาเกี่ยวกับ **"การสำรวจทัศนคติ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในปี 1971และปี 1981"** (Environmental attitude survey of university students 1971-1981) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบ ความเข้าใจ และ ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับข้อซักถาม ในเรื่องสิ่งแวดล้อมและพลังงาน (ผลของปี 1971 และ 1981) โดยประเมินค่าที่จำแนกไว้ 5 ประเภท พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการสำรวจทั้ง 2 ครั้ง จากการสำรวจในปี 1981 พบว่า ผู้ที่ฝักใฝ่กับวัตถุนิยมมากเท่าใดความสนใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมก็ยิ่งลดลงมากเท่านั้น

ยูเลอร์ (Euler, 1988) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ **"โปรแกรมการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบปกติ กับแบบที่กำหนดขึ้น ให้กับนักเรียนเพศชาย และนักเรียนเพศหญิง ระดับ 6"** (A comparative study of the effectiveness of formal vs nonformal environmental education program for male and female sixth-graded students' environmental knowledge and attitude) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่มีต่อความรู้ และ ทัศนคติของเด็กนักเรียนระดับ 6 จำนวน 267 คน จากโรงเรียนในเมืองนิวยอร์ก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบในระบบโรงเรียน มีความรู้สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบโรงเรียน และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบนอกระบบโรงเรียนมีทัศนคติสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบโรงเรียนและกลุ่มควบคุม

คอร์นเวลล์ (Cornwell, 1989)ได้ศึกษา"**ความแตกต่างระหว่างเพศชายกับเพศหญิงเกี่ยวกับความห่วงใยต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม**"(Male/female difference in environmental concern) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศชายกับเพศหญิง เกี่ยวกับความห่วงกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม 4 ด้าน คือปัญหามลพิษทรัพยากรธรรมชาติ การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาพลังงานนิวเคลียร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนชาวอเมริกัน ชาวเยอรมัน และชาวอังกฤษ ตามที่สาธารณะ ตั้งแต่ปี 1980-1982 ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างเพศชายกับเพศหญิงเล็กน้อย แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความห่วงกังวลด้านปัญหาการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความแตกต่างกันมากที่สุด ส่วนด้านปัญหาทรัพยากรธรรมชาติมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด

ชิน (Chin,Chi-chin, 1993) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "**การศึกษาความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและครูก่อนทำการสอน และขณะสอนในประเทศไต้หวัน**"(A study of environmental knowledge,attitudes,and behavior of secondary students and pre-and in-service teachers in Taiwan) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและครู ก่อนทำการสอนและขณะสอน ผลการวิจัย พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมตามชนบทมีระดับความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมต่ำสุด ครูในชนบทมีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าครูในเมือง นักเรียนหญิงมีแนวโน้ม ที่จะตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่านักเรียนชาย ก่อนหรือในขณะปฏิบัติการสอน ครูไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมมากไปกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมตอนปลาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<u>สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</u>

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ในเรื่องความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนและนักศึกษา พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

ก. งานวิจัยในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพในระดับโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง โดยที่เพศหญิงมีความรู้ดีกว่าเพศชาย นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

มีความรู้มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในภาคอื่นความรู้ เจตคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ มีความสัมพันธ์กัน ส่วนความรู้กับการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ เพศ และภูมิลำเนาของนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่แตกต่างกันและมีเจตคติในทางบวก ในการศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีและปานกลาง ระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร ไม่ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาเดิม

ข. งานวิจัยในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความรู้ ความตระหนัก ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการศึกษาความรู้เกี่ยวกันสิ่งแวดล้อม พบว่า คะแนนความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ เพศชายมีความรู้ดีกว่าเพศหญิง พื้นฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ช่วยเพิ่มความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในการศึกษาทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนและนักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางโดยที่เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าเพศชาย และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นอย่างมากและในการศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม พบว่านักเรียนและนักศึกษามีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ความตระหนักและความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเห็นได้ว่า งานวิจัยในเรื่องของความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษายังมีอยู่น้อยมากดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรรวมทั้งปลูกฝังในเรื่องของความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาให้ดีต่อไป

ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปรในด้านเพศ และภูมิภาคของสถานศึกษามาทำการศึกษาในเรื่องนี้ เพราะตัวแปรดังกล่าวเป็นตัวแปรที่น่าสนใจ และมีผลต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาโดยตรง ดังรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่อไปนี้

1. **เพศ** ในเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศนั้น สังคมไทยได้กำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกให้มีความแตกต่างกัน ดังที่ กัสกิน (Guskin,อ้างในสุวรรณี ยุวชาติ 2532: 31) กล่าวว่า สังคมไทยมีแนวโน้มที่จะอบรมเลี้ยงดูให้ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนโยน สุภาพ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยในขณะที่ผู้ชายจะได้รับการอบรมให้มีความกล้าหาญเข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเองและโดยธรรมชาติ เพศชาย และเพศหญิงมีความแตกต่างกันทั้งโครงสร้างทางกายและจิตใจ ลักษณะต่างๆก็ย่อมมีผลต่อบุคลิกภาพแนวคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกของเพศชายและเพศหญิง

จากการวิจัยของ สุวรรณี ยุวชาติ (2532: บทคัดย่อ) พบว่าระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนขึ้นอยู่กับเพศ และประเภทวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับภาวะมลพิษในสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. **ภูมิภาคของสถานศึกษา** เนื่องจากที่ตั้งของสถานศึกษากระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า น่าจะเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของนักศึกษา ทั้งนี้งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่าภูมิลำเนามีผลต่อความรู้ ณรงค์ ศรีสนิท (2527: บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร มีความรู้มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในภาคอื่นๆ ขณะที่ วิชัย พัฒนาวงศ์ธรรม(อ้างในดนัย ดำรงสกุล 2534: 30) พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของวีระวัฒน์ เนียมสุวรรณที่พบว่าไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ เลฟทริดซ์ (Leftridge อ้างในดนัย ดำรงสกุล 2534: 30) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาในเขตชนบท มีการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีกว่านักเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมือง และไดยาร์ (Dyar, 1976) พบว่าเด็กที่อยู่ในเขตชนบท มีความห่วงกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ส่วนเด็กที่อยู่ในเขตเมืองมีความห่วงกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด นอกจากนี้ผลการวิจัยของ ดนัย ดำรงสกุล (2534 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาสาขาเกษตรกรรมมีความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามที่ตั้งวิทยาเขต

ดังนั้นแนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจการศึกษาตัวแปรเพศ และภูมิภาคของสถานศึกษา ซึ่งน่าจะมีผลต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาอยู่บ้างไม่มากก็น้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย